

Härgade ja eeslite olulisusest

Mõtlen kirikupühade ajal sageli õigeusu ikoonidele. Olen lummatud nende sümboolselt rikkast ja kõnekast esteetikast, sellest, kuidas eri aegadel toimunud sündmused meie teadvuses pildil tähendussildade kaudu kokku saavad seotud, kuid ka sellest, et ikoonid kutsuvad oma pööratud perspektiiviga astuma sügavama tähenduse sisse. Sina ei ole enam pealtvaataja, vaid saad osaks millestki, mille poole ikoon osutab. Kristuse sünnipüha ikoon on oma detailide kui ka selles sisalduva teoloogia poolest üks rikkaim suurpühade ikoonidest. Millest see ikoon siis meile kõneleb?

Kas märkad, kes on ikooni keskmes, vastsündinu kõrval? Kas härg ja eesel, kes on kohal juba kõige varasematel säilinud ikoonidel, on paigutatud sinna vaid agraarihiskonna inimeste nunnumeetri kergitamiseks? Ikoonidel ei ole miski juhuslik, vaid kõik detailid on kõnekad. Vana Testamendi järgi oli härg juutide jaoks kõlbulik ehk puhas loom, eesel aga ebapuhas. Varajaste kirikuisade kohaselt sümboliseerib härg juute ehk valitud rahvast ning eesel paganaid ehk

kõiki mitte-juute. Meie ei taju selles midagi skandaalset, et härg ja eesel niiviisi kõrvuti Kristuse sõime kõrval on kujutatud, oleme seda ju jõulukaartidel nii sageli näinud. Kuidas küll reageerisid sellele aga veel sujuvalt sümbolset keelt tundvad inimesed? Kas see üllatas neid nägema midagi ja mõtlema millelegi, mis meil märkamata jääb? Ehk imestad sina hoopis millegi muu üle. Näiteks, et miks on vastsündinu kaljukoopas, pimeduse ja külma käes. Ka see pole juhuslik, vaid ühendab Kristuse maise elukaare alguse ja lõpu, toob tervikuna vaataja teadvusse Kristuse inkarnatsiooni ehk Jumala inimeseks tulemise põhjuse. Miks tuli kõige ülevam kõige madalama keskele, mida sõim, loomade toiduase sümboliseerib?

Kirikuisade kohaselt kõneleb sõime-sündmus, milles härg ja eesel on kõrvuti, milles on kohal nii Jumala inimeseks saamine, kui tema surm inimkonna eest, et selles lapsukeses on vastandid ületatud. Piire meie ja nende, väljas ja sees olijate, pühade ja patuste, puhaste ja ebapuhaste vahel ei ole enam, sest Kristuses oleme kõik teineteisega ühendatud. See on jõulu rõõmusõnum!

Kes võiks seista Kristuse sõime kõrval täna, et meie meel sellele paljukorratud tõdemusele tundlikuks muutuks? Eri parteide esindajad, haavatud ja vägivallatsejad, eri ideoloogiate eest võitlejad? Kui sina seisaksid seal, kes seisaks sinu kõrval? Kus selline kohtumine aset võiks leida? Võimalus teisesuse ületamiseks on igal päeval igas kohtumises, ka selles, kuidas mõtleme "teisest". Kristlikus elus on sellest meenutus armulaud, kus püha kohtub argisega, Jumal kohtub minu ja sinuga, et meid uuesti ja uuesti kinnitada Tema kaudu ühendatusse üksteise, enda ja Temaga.

Uued tutvused Indoneesias

Kuulsime Indoneesias Põhja-Sumatral Niasi saarel asuvast BKPN kirikust (Niasi protestantlik Kristuse kirik) esimest korda pooleteise aasta eest, kui olime sunnitud Myanmarist lahkuma ning olime just maandunud Bangkokis. Kümne hotellis karantiinis veedetud päeva jooksul oli aega mõelda kõigest möödunud ning tunda kõhedust tuleviku ees. Küsisime korduvalt iseendalt, kuhu sellest viljakast, kuid hirmutavast nullpunktist edasi võiksime liikuda. Ühel neist päevadest saime kirja Indoneesiast, mis tõi tollesse hetke lootuskiire ja meeldetuletuse, et isegi kui üks uks sulgub, avaneb alati mõni teine. Oleme tollest ajast alates koostööplaani Sley ja BKPN vahel haudunud ja ideid online-kohtumiste kaudu siia-sinna põrgatanud. Kuigi plaanisime külaskäiku nende juurde juba palju varem, ei võimaldanud pandeemia aegsed reisiirangud ja keerukad viisatingimused seda reisi seni ette võtta.

Meid kutsunud BKPN misjonijuht Richard oli teinud meile Indoneesias veedetud kümneks päevaks väga tiheda plaani, et saaksime kiriku tegevusest katva ülevaate ning kohtuksime võimalikult paljude töövormide esindajatega. Päevad olid pikad ning täis erinevaid väiksema ja suurema osalejate arvuga mini-koolitusi, piiblitunde ja kohtumisi, mh kohaliku omavalitsuse turismisektori arendustiimiga, kellega arutasime, kuidas võiks tõsta Niasi külgetõmmet turismipiirkonnana.) Ajaplaanid oli pigem suundaandvad ning ettevalmistusest hoolimata improviseerisime palju kohapeal. Reisi eesmärk sai igatahes täidetud, kuna saime enda jaoks olulist rohujuure tasandi infot, milliseid arenguvajadusi kirikuliikmed ise tunnetavad. Lisaks tutvusime paari võtmeisikuga kiriku vabatahtlike hulgast, kellega koos võime jätkata tuleviku koostöö planeerimist. Võiksime

alustada paarist nädalasest koolitusest aastas pühapäevakooli õpetajatele ja pastoraalseminari õpilastele, kuid täpsemad kokkulepped sõlmime tuleva aasta alguses.

Nias on väga ruraalne, hästi kohalik, kahe Saaremaa suurune saareke, kehvade teolude, kiviste randade ja arendamata turismivõimalusteta. Teid ääristavad kilomeeter kilomeetri järel üksteisega kokku ehitatud tillukesed majad. Saare keskosa on veidi mägisem ning hõredamalt asustatud. Seal paiknevad külad, kus on säilinud jämedatest palkidest traditsioonilisel viisil ilma naelteta ehitatud majad. Külastasime kahte sellist küla ning mõlemas kutsuti meid kodudesse, kus argise vestluse järel saime kahel korral tagakambris haigevoodis lebava eaka vanema eest palvetada. Selles oli midagi ääretult liigutavat, keele-ja kultuuripiire ületavat, inimsuse keskmesse toovat, kuid kui lähedased sellest samal ajal pilte tegid, ka midagi võõristust tekitavat.

Koguduse noored õpetasid meid poseerima nagu kohalikud :) Pildil osade tuleva aasta suvel vaimulikult ordineeritavate praktikantidega.

Niasi koguduseliikmed olid väga vaimustunud meiega piltide tegmisest üksi ja eri koosseisudes rühmadena. Koostuste lõpus või juba samal ajal püüiti end meie kõrvale ühispildiks sättida ning vahel läks lausa trügimiseks, kes meiega pilti saab teha. Richard pidi meid vahel lihtsalt kättpidi rahva keskest ära tõmbama. Mõtlesime naljatades, et mis tunne võis Jeesusel olla, kui inimesed tema ümber tunglesid ning teda puudutada tahtsid. Samas oli neis kohtumistes siirust ja südamlikkust ning kohalike teenimises palju indu.

Kas uks Myanmarisse on siis lõplikult sulgunud?

Indoneesiast lendasime otse Myanmarisse. Töösse meie siinsete koostööpartneritega on tekkinud meist olenematutel põhjustel juba liiga pikk paus. Igatseme vastastikku selgust, kuhu suunas edasi liikuda ning kuidas saaksime üksteist sel teel julgustada ja toetada. Oleme rõõmsad, et meie uus piirkonnajuht Pentti Marttila tuli Soomest siia ning saab isiklikult tuttavaks meie siinsete partnerite ja teiste kirikute esindajatega. Saame tema töötulekuga nüüdsest jagada strateegilise töö planeerimise otsustuskoormat, mis on viimased aastad olnud suuresti meie kanda. Olukord Myanmaris ei ole oluliselt paremaks muutunud, kuid inimesed püüavad eluga edasi minna. Meie koostöökiriku juhi unistus on avada 2023. a suvel taas meie teoloogiline instituut. Õppetöösse on praeguseks tekkinud kolmeaastane paus ning endised õpilased tõenäoliselt ei jätkaks, kuna mitmed neist on juba abiellunud ning läinud tööle. Loodame, et leiduks uusi õpilasi ning riigi olukord võimaldaks teoloogilise koolituse jätkamist. Instituudil ei ole oma ühiselamut ning varasemalt on noored majutatud rühmades lähedalasuvasse kortermajja, poisid ühte ja tüdrukud teise korterisse. See ei oleks kooli taasavamisel kahjuks enam nii turvaline ja hea lahendus, kui veel mõne aasta eest. Nimelt on avalike protestide asemel vastupanuliikumine valitsevale võimule muutunud sissiliikumiseks ning väikeste rühmade tegevus ja näiteks mitmekesi ühes korteris elavad noored võivad tõmmata endale ja kirikule soovimatut tähelepanu. Palume jätkuvat eestpalvet Myanmarriigi ja rahva eest!

Lisaks kohtumisele oma senise koostööpartneri LCM kiriku esindajatega (Lutheran Church of Myanmar), esitlesime meie uut piirkonnajuhti Penttit ka teiste luterlike kiriku juhtidele. Pildil sõpradega MLC kirikust (Myanmar Lutheran Church), keskel piiskop Andrew ja kahel pool samuti peagi piiskoppideks ordineeritavad pastorid James ja Moses. Loodame, et tulevikus võiksim Myanmari luterlike kirikute föderatsiooni kaudu ka nendega koostööd teha. Pildil kingituste vahetamine.

Eelmises kirjas kutsusime teidki üles võimalusel annetama Myanmaris lastekodude laste vajaduste katmiseks praegusel keerulisel ajal. Eesti kirikutes misjonipühal kogutud korjandusest ning eraisikute annetustest tuli kokku sümboolne 1720 eurot, millest on siin suur abi. Suur aitäh igale annetajale ning EELK Misjonikeskusele selle korjanduse korraldamise eest! Toetussummast suurem osa läheb ühe Kesk-Myanmaris asuva lastekodu laste toetuseks, lisaks toiduabile ka koolituskulude katteks, et lastel oleks parem tulevik. Lisaks toetame ühte laste päevakeskust, mille ainus kasvataja July töötab budistlikus kogukonnas. Ta ütleb, et lapsevanemad eelistavad kristlastest õpetajaid, sest nad on leebed, kannatlikud ja heasüdamlikud. Oma eeskuju ja eestpalvete abil on ta valguseks kohalikus kogukonnas.

Head sõbrad! Aitäh selle aasta heade ja julgustavate sõnade, mõtete ning eestpalvete eest, mis meie poole mõttes või kirjalikult olete saatnud!

Soovime teile rõõmuküllast jõulupüha!

Helene ja Joonas

Eestpalve ja tänu

- * Oleme tänulikud, et peale pikka planeerimist saime käia Indoneesias ning ka taas Myanmaris.
- * Palvetame tuleviku koostööplaanide tegemiseks tarkust ning et uus aasta võiks olla tööalaseltsisukas ja tegus.
- * Palvetame koguduste ja kristlaste eest kõikjal maailmas, eriti nende eest, kes on taga kiusatud.
- * Palume rahu ja üksmeele eest maailmas. Kristuses oleme kõik tema armastuses ühendatud.

Rakverest pärit Helene ja Soome päritoluga Joonas on Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku ja Soome Luterliku Evangeeliumiühingu misjonärid. 2019. aasta augustis läkitati nad tööle Kagu-Aasiasse, Myanmarisse. Maailm on kiiresti muutumas ning tänaseks on Helene ja Joonas tööpõld laiendanud. Uue tööperioodi alguses toimuvad läbirääkimised koolituskoostöö alustamiseks Indoneesias, kuid otsitakse jätkuvalt võimalusi koostöö jätkamiseks Myanmaris luterlike kirikutega. Helene ja Joonas elavad praegu Bangkokis.

Kas sooviksid saada sõbrakirja oma e-postkasti?

Kirjuta Helenele aadressil helenetoivanen@gmail.com

Kas soovid toetada EELK välismisjonitööd tööd Myanmaris ühekordse annetuse või püsikorraldusega?

Annetused on oodatud EELK Misjonikeskus välismisjonikontole

Saaja: EELK Misjonikeskus, konto nr: EE292200221071313929.

Kas soovid olla meie tegemistega kursis sotsiaalmeedia kaudu?

Oleme leitavad Instagramis Toivasetmissio ja Facebookis Toivaset Missio.